

Konkurenčnost

Ekonomsko ogledalo

UMAR

številka 11/2003

str. 5

Indikatorji cenovne in stroškovne konkurenčnosti, povprečni indeksi	Φ Q3 2003/ Φ Q2 2003		Φ Q3 2003/ Φ Q3 2002	Φ Q1-Q3 2003/ Φ Q1-Q3 2002
	Origin.	Desez.	Origin.	Origin.
Efektivni tečaj tolara ¹ – nominalno	99.1	-	99.2	99.7
Realno, merjen z relativ. cenami življenjskih potrebščin	99.5	-	103.0	103.8
Realno, merjen z relativ. cenami proizvajalcev	99.4	-	100.8	101.1
Stroški dela na enoto proizvoda in komponente				
Stroški dela na enoto proizvoda, nominalno, v SIT ²	99.3	100.0	105.4	105.0
Realno, v SIT ³	99.0	99.4	102.9	102.2
V košari valut ⁴	98.4	99.1	104.6	104.7
Stroški dela na zaposlenega – realno ⁵	95.5	99.8	100.6	101.1
Neto plače in drugi prejemki	91.5	99.3	99.5	100.3
Davčna obremenitev ⁶	100.0	100.0	100.2	100.2
Produktivnost dela	98.1	100.9	101.1	102.1
Cene življenjskih potrebščin/nominal. efektivni tečaj ⁷	99.8	100.2	104.6	105.5

Viri podatkov: SURS, APP, BS, OECD Main Economic Indicators, izračuni UMAR. Opombe: ¹na osnovi tržnih tečajev: rast vrednosti indeksa pomeni rast vrednosti tolara in obratno, ²v predelovalnih dejavnostih, za podjetja in druge organizacije s tremi in več zaposlenimi, ³merjeno s cenami industrijskih proizvodov pri proizvajalcih, ⁴nominalni, ⁵deflacijirani s cenami življenjskih potrebščin, ⁶razmerje bruto plače in prispevki delodajalcev/čiste plače, ⁷devizni. Desezonirano po metodi TRAMO-SEATS.

V tretjem četrtletju leta 2003 se je cenovna in stroškovna konkurenčnost slovenskih predelovalnih dejavnosti v primerjavi z drugim četrtletjem izboljšala, medtem ko se je poslabšanje na medletni ravni umirjeno nadaljevalo. Slovenski tržni delež na trgih pomembnejših (15-ih) trgovinskih partneric je bil v prvih osmih mesecih letos večji kot pred letom, vendar ob močno upočasnjeni dinamiki rasti v primerjavi z lanskim in predlanskim letom.

Po nominalni apreciaciji v prvem in drugem četrtletju letos, predvsem pod vplivom padca vrednosti ameriškega dolarja na mednarodnih valutnih trgih, je **tolar do košarice valut OECD** v tretjem četrtletju nominalno ponovno depreciral. Ob 1.1-odstotni okrepitvi ameriškega dolarja do evra je bila nominalna deprecijacija tolara v primerjavi z letošnjim drugim četrtletjem 0.9-odstotna, glede na lansko tretje četrtletje pa 0.8-odstotna. **Do evra** je tolar na četrtletni ravni nominalno depreciral za 0.7% (kot v drugem četrtletju), medtem ko se je na medletni ravni umirjanje nominalne deprecijacije nadaljevalo (od 3.3% na 3.1%). Ob upočasnjeni rasti relativnih cen je tolar do košarice valut OECD tudi realno depreciral. Merjeno z relativnimi cenami življenjskih potrebščin je v primerjavi z drugim četrtletjem realno padel za 0.5% (do evra za 0.4%), če upoštevamo relativne cene industrijskih proizvodov pri proizvajalcih pa za 0.6% (do evra za 0.3%). Na medletni ravni se je realna apreciacija efektivnega tečaja tolara umirila na 3% (od 4.4% v drugem četrtletju) oz. na 0.8% (od 1.9%). Potem ko se je tolar **do hrvaške kune** od zadnjega četrtletja lani realno (merjeno z relativno inflacijo) krepil, je v tretjem četrtletju letos v primerjavi z drugim realno padel za 1%, medtem ko je bil na medletni ravni realno še za 5.3% višji (po 6.2-odstotni apreciaciji v drugem četrtletju). V primerjavi s **CEFTA-4** se je cenovna konkurenčnost slovenskih predelovalnih dejavnosti poslabšala tako na četrtletni (za 1.9%) kot medletni ravni (za 3.9%).

Izboljšanje **stroškovne konkurenčnosti slovenskih predelovalnih dejavnosti** je bilo v tretjem četrtletju v primerjavi z drugim bolj kratkoročne narave, na kar kaže 0.9-odstotni padec stroškov dela na enoto proizvoda v košari valut po desezoniranih podatkih. Trendno so namreč stagnirali na ravni drugega četrtletja (zmanjšanje za 0.1%), medtem ko se je njihova rast na medletni ravni upočasnjeno nadaljevala. Izboljšanje na četrtletni ravni je bilo posledica nominalne deprecijacije tolara na eni strani in nekoliko pospešene rasti produktivnosti dela zaradi oživiljanja proizvodnje (za 0.6% oz. 0.8%) na drugi. Realni stroški dela na zaposlenega so po desezoniranih podatkih rahlo upadli, njihova trendna rast (za 0.4%) pa se je nadaljevala. Na medletni ravni se je rast produktivnosti dela pod vplivom upadanja proizvodnje umirjala četrto četrtletje (na 1.1% od 1.7% v drugem četrtletju) ob še izrazitejšem znižanju rasti realnih stroškov dela na zaposlenega (na 0.6% od 2.5%).

Upočasnjena rast slovenskega **agregatnega tržnega deleža** (na 0.545% v prvih osmih mesecih letos od 0.539% v prvih osmih mesecih leta 2002 in 0.544% v letu 2002) je bila posledica padca tržnega deleža na nemškem in francoskem trgu ter njegove upočasnjene rasti v CEFTA-4 (gl. graf).

Graf: Slovenski tržni deleži v pomembnejših (15-tih) trgovinskih partnericah

